

Dunajski delež evropskega
inovativnega projekta na področju
pametnih mest

SMARTER TOGETHER

Urbani Forum, Inovativni projekti za urbani razvoj
Slovenije (Management mestnih središč (MMS) /
Town Centre Management (TCM))

Bojan Schnabl, Mesto Dunaj, MA 50

Koper, 9.11.2016

This project has received funding from the
European Union's Horizon 2020 research and
innovation programme under grant agreement
No 691876

Uvod: Kaj in čemu Smarter Together – Skupaj pametnejši

Smarter Together je skupni projekt mest Dunaj, München in Lyon ter drugih akterjev v okviru evropskega programa **Horizon 2020** „Smart Cities and Communities“ (pametna mesta in skupnosti). Globalni cilj je usposabljanje mest za **izzive klimatskih sprememb** in to ob ohranjanju tako gospodarske konkurenčnosti kot tudi življenske kakovosti.

Orodje je **pametna raba sodobnih, zlasti elektronskih instrumentov** ter integrirano vključevanje raznih politik in ljudi. Poleg same implementacije pa so pomembni še znanstvena analiza, menedžment znanja ter participacija ljudi in akterjev.

Smarter Together združuje 3 evropska mesta (svetilniki), kjer vsako implementira različne inovativne in pilotne aktivnosti v določeni ciljni četrti na prodročju energetske sanacije stanovanjskih hiš in blokov, e-mobilnosti, infrstrukture in IKT (informacijske in komunikacijske tehnologije). Vključeni so številni akterji oz. Partnerji konzorcijev. 3 druga mesta sledijo vzoru in razvijejo svoje strategije.

SMARTER
TOGETHER

Okvir: Mesto Dunaj

- **Poslovna skupina za stanovanje, stanovanjsko gradnjo in mestno obnovo**
- 9 oddelkov, mdr.:
 - Stanovanjski sklad
 - občinska stanovanja (220.000 od okoli 1. milijon stanovanj na Dunaju)
 - MA 50, poravnava sporov / raziskovalna enota za stanovanjsko politiko
 - MA 25, mestna obnova
- **Stanovanjska politika s tradicijo**
- 60 % prebivalcev stane v stanovanju, ki je bilo zgrajeno ali obnovljeno z raznimi oblikami subvencij/podpor s strani mesta Dunaj
- 40 let politike „nežne mestne obnove“ (sanfte Stadterneuerung)
- sistem subvencioniranja neprofitnih zadružnih stanovanj in delovanja zadružnih gradbenih podjetji
- sistematični kakovostni menedžment in menedžment znanja

**SMARTER
TOGETHER**

Stanovanjska politika mesta

**1 in 2-stopenjski gradbeni natečaji,
4 stebri kakovostne in inovativne gradnje/kriteriji:**

- arhitektura,
- ekonomičnost / stroški
- ekologija
- socialna trajnost / socialna dimenzija

Slike: Bojan Schnabl

Aktivna stanovanjska politika:

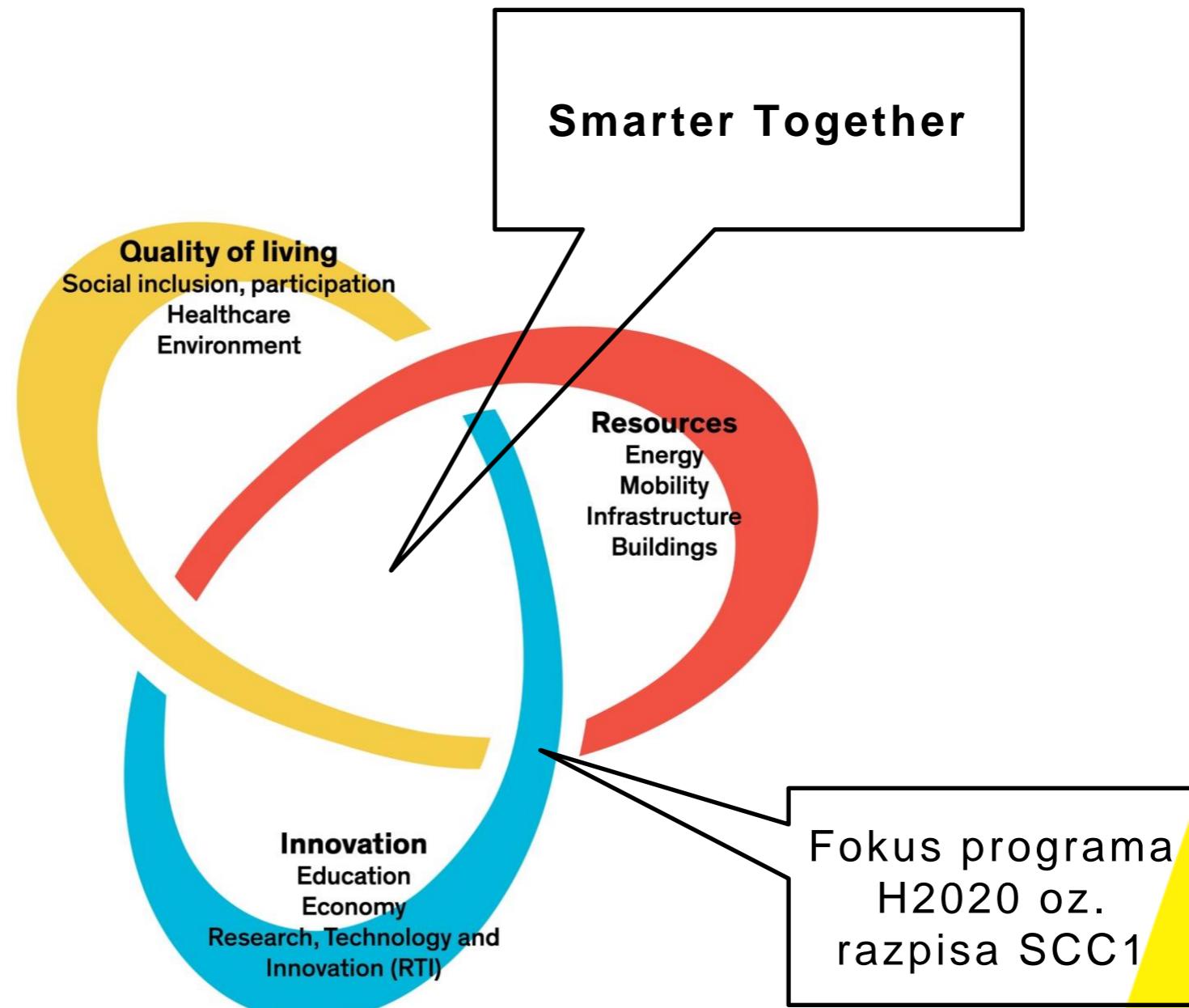
- 3 stebri:
 - 1.) subvencioniranje z nizkoobrestnimi posojili,
 - 2) sistem družbene koristi
 - 3) specializirane financijske inštitucije
- Niz instrumentov, akterjev initiativ (WBI 2011, Smart, WBO 2016-2018 [11.000 stan.])
- Prispevek k gospodarski dinamiki / zaposlovanju
- Izredno inovativna panoga gradnje / arhitekture
- Prispevek k družbeni integraciji in socialni raznolikosti četrti in stanovanjskih blokov
- Pozitivni imidž socialnih / subvencioniranih stanovaj, atraktivnost mesta

Zasnova projekta

dunajska okvirna
smart city strategija
(2050)

pokroviteljstvo:

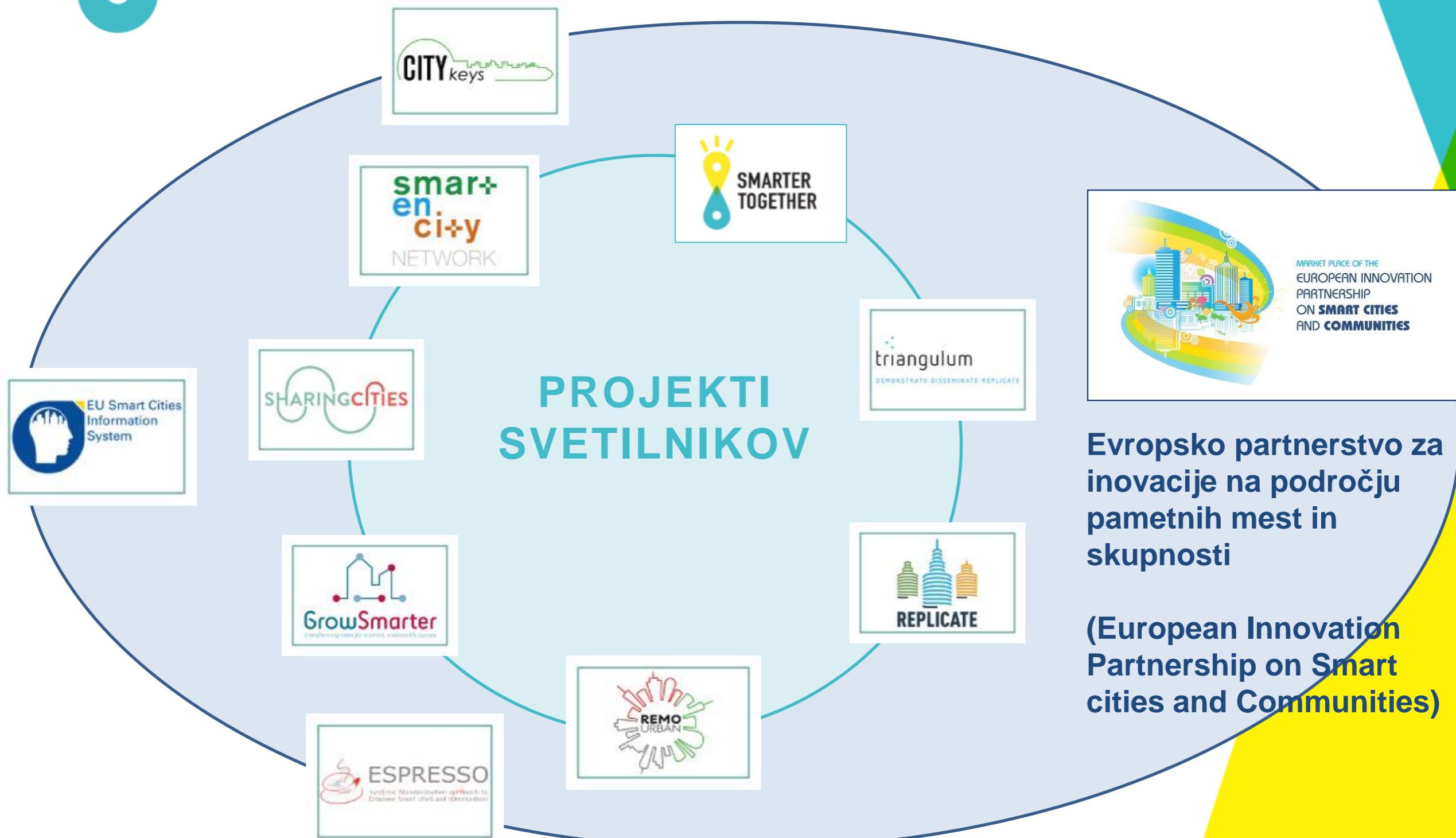
Izvršni mestni svetnik
dr. Michael Ludwig

wien.
unser zuhause.
Geschäftsgruppe Wohnen, Wohnbau & Stadtneuerung

SMARTER TOGETHER

Projekti evropskih smart city svetilnikov

**SMARTER
TOGETHER**

Partnerska mesta

Partnerska mesta od Smarter Together:

Stadt Wien

Landeshauptstadt München

Lyon Confluence .fr

Follower Cities (mesta, ki sledijo vzoru):

- Santiago de Compostela (100.000 preb.)
 - Sofia (1.2 Mio prebivalcev)
 - Benetke / Mestre (260.000 preb.)

Observer Cities

(mesta z opazovalnim statusom):

- Kiiv
 - Yokohama

SMARTER
TOGETHER

Integrirani projektni cilji in namere

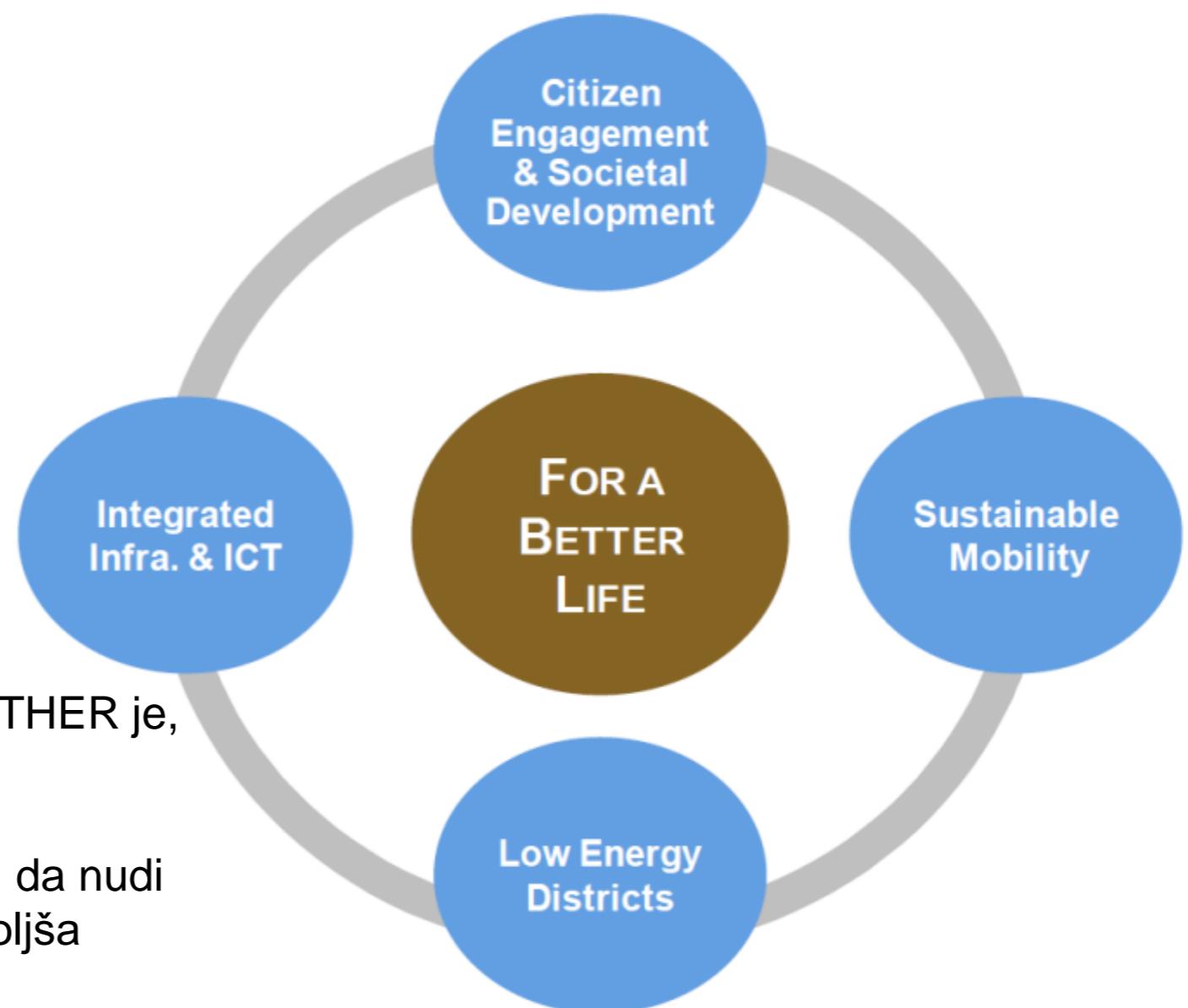
PROJEKT PROGRAMA HORIZON 2020

« SMARTER TOGETHER »

**Socialne in tehnične inovacije
za mestno četrt z visoko
življenjsko kakovostjo**

Trajanje projekta (3+2):
2016–2021.

Celostna vizija projekta SMARTER TOGETHER je,
da najde pravo razmerje med pametnimi
tehnologijami na eni strani ter dimenzijo
organizacije in vladavine na drugi s ciljem, da nudi
inovativne in vključujoče rešitve ter da izboljša
življenjsko kakovost prebivalcev.

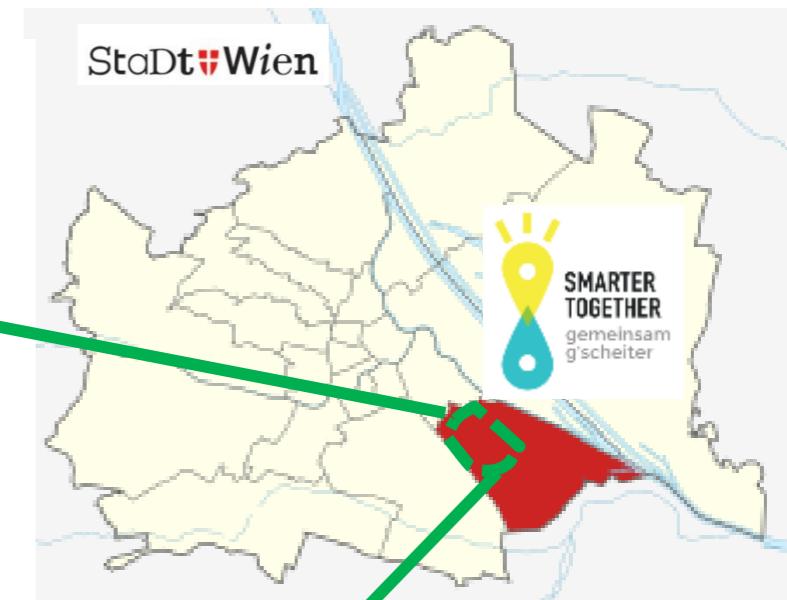
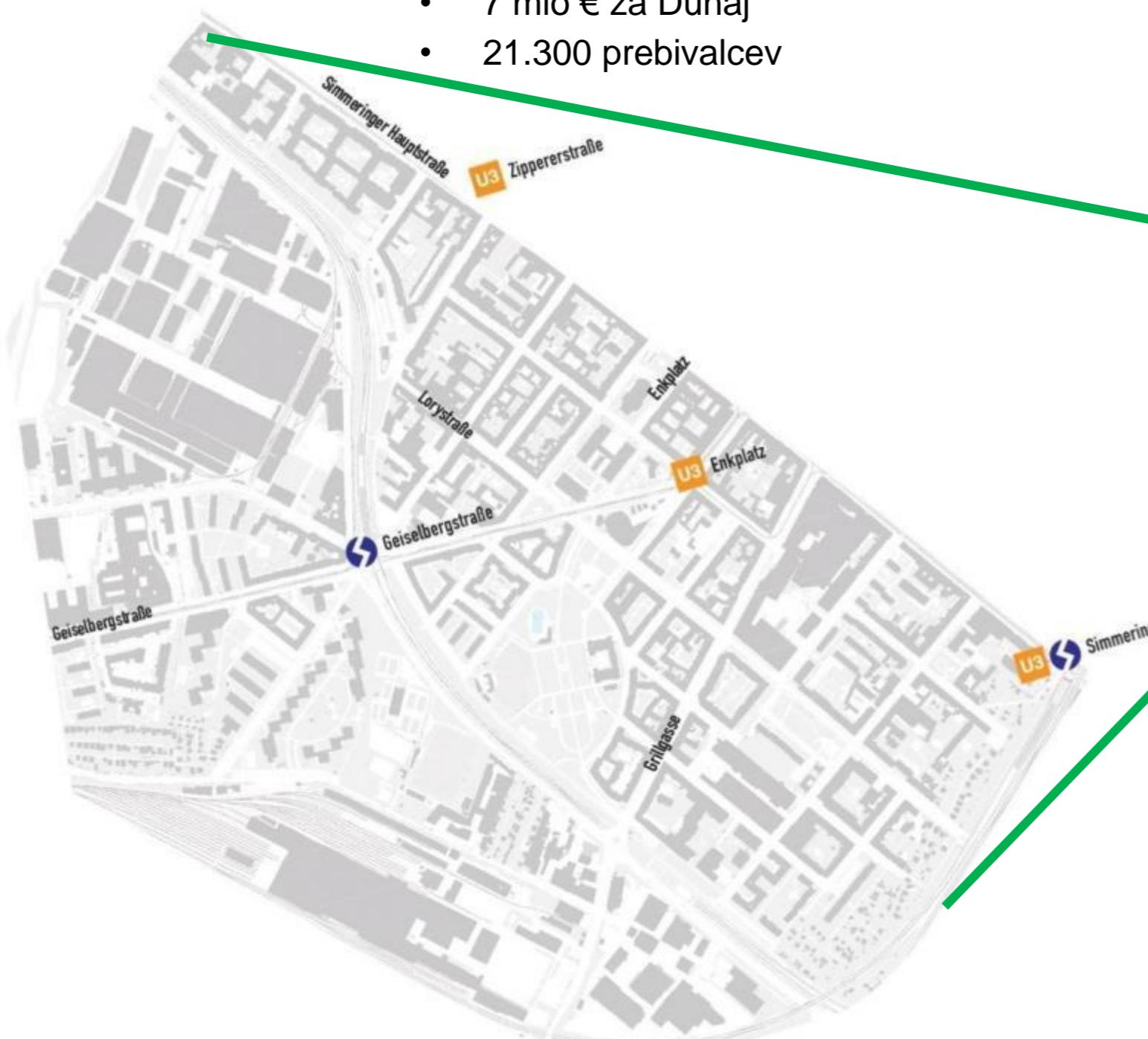

**SMARTER
TOGETHER**

Ciljana četrt : ključne številke

- Skupne projektne podpore: 24 mio €
- 7 mio € za Dunaj
- 21.300 prebivalcev

SMARTER
TOGETHER

SIEMENS

AIT
AUSTRIAN INSTITUTE
OF TECHNOLOGY

Post

STADT WIEN
WIENER
WOHNEN

bwsg
besser wohnen seit Generationen

kelag
wärm

SYCUBE

Partnerji projekta v implementaciji

Dunajski partnerji projekta

- 8 oddelkov uprave +
- 2 energetska podjetji
- 2 stanovanjski podjetji
- javni prevoz
- industrija
- MSP +
- šola NMS Enkplatz
- služba za mestno obnovo v četrtni GB* 3/11
- Ljudska univerza VHS Simmering

WIEN ENERGIE

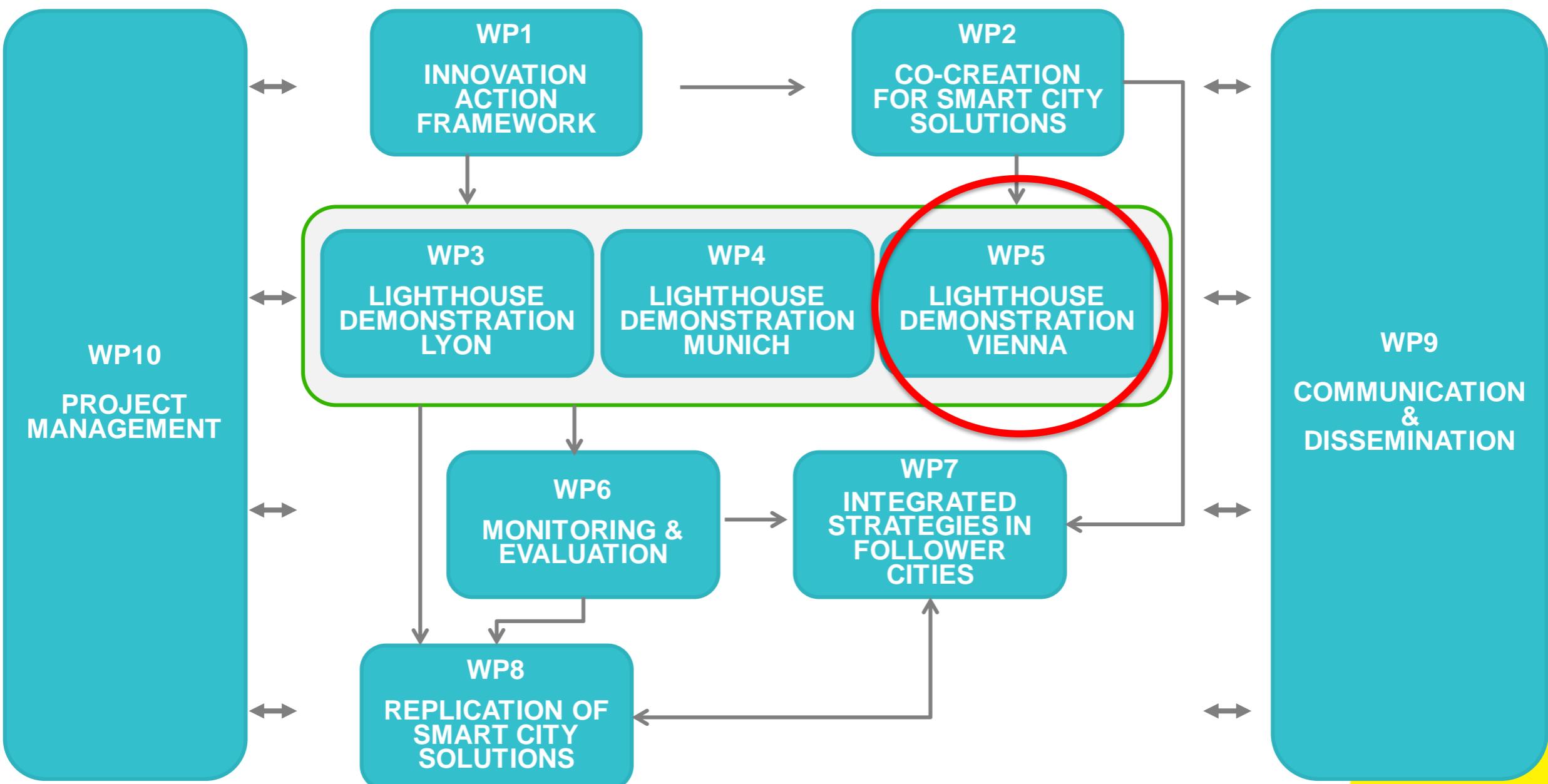
WIENER LINIEN

WIENER STADTWERKE
NEUE URBANE MOBILITÄT

**SMARTER
TOGETHER**

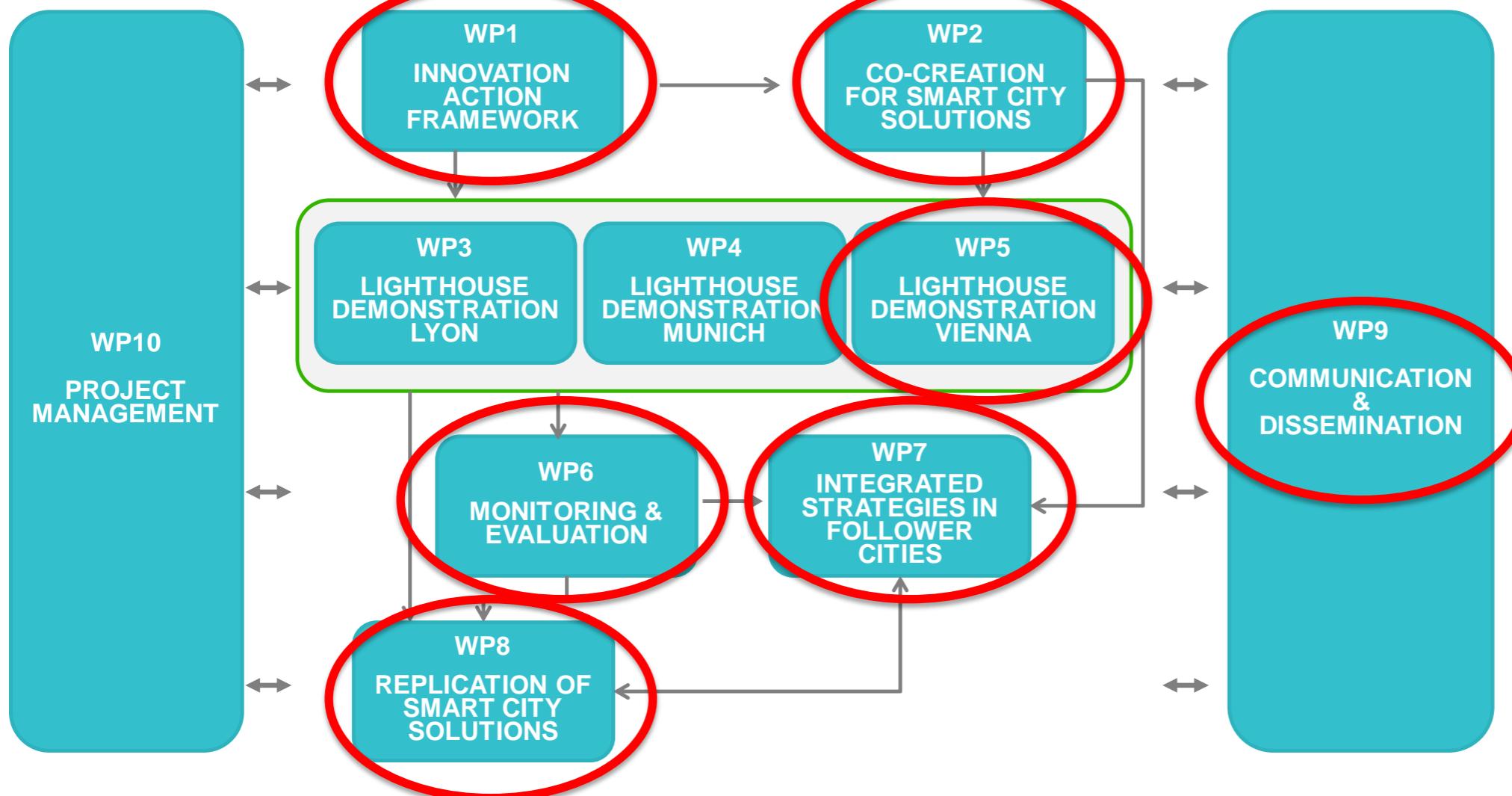
Delovna struktura projekta

**SMARTER
TOGETHER**

Menedžment znanja

SMARTER
TOGETHER

V ospredju človek: prihodnost v Simmeringu.

Simmering 2030

Kaj boste delali leta 2030?

Kako stari bodo vaši otroci in vaši vnuki leta 2030?

Kako se bosti vozili leta 2030 v delo ali po nakupih?

Kako boste greli vaše stanovanje leta 2030?

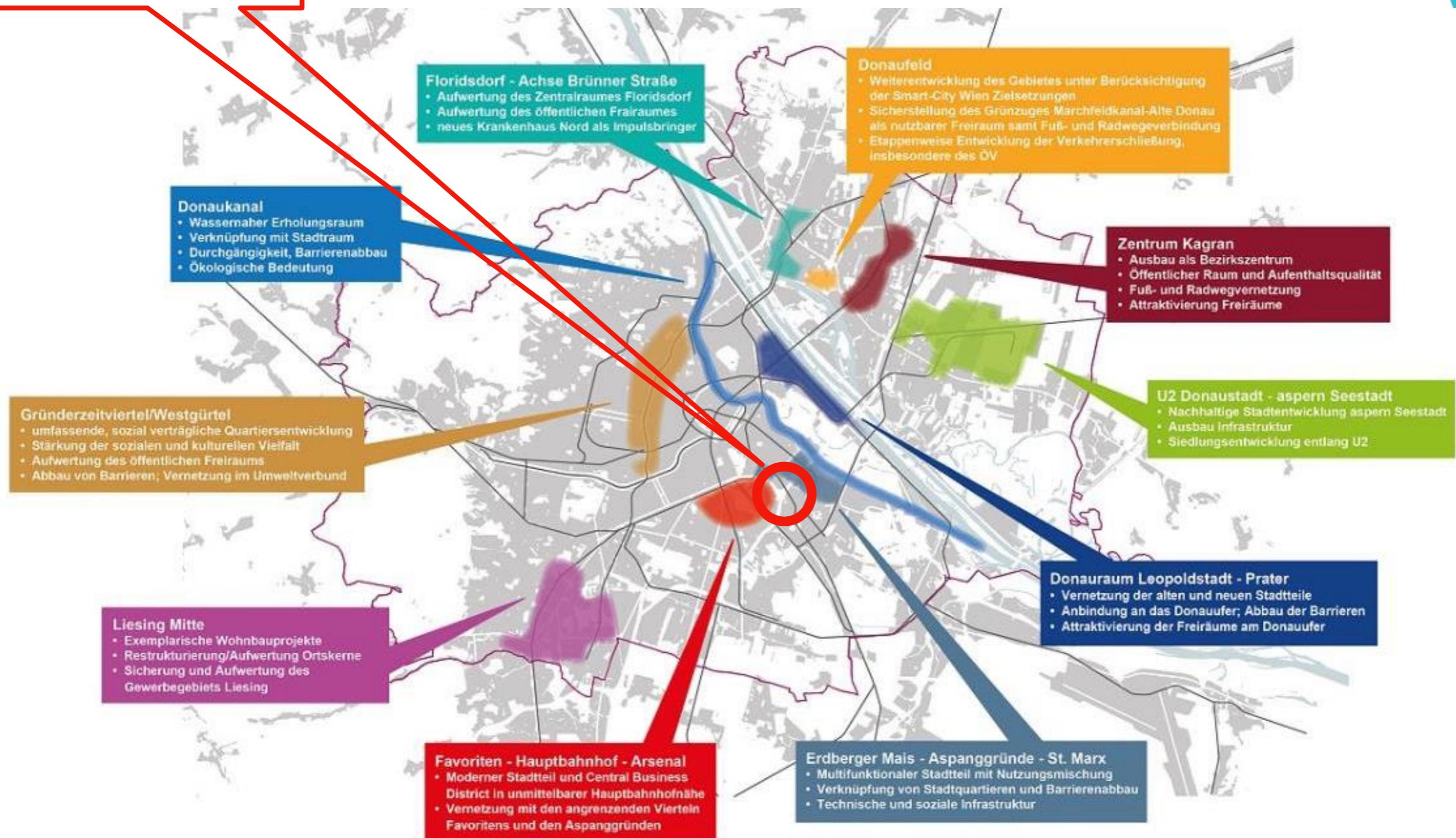
Kako bo zgledal Simmeing leta 2030?

SMARTER
TOGETHER

Geografsko težišče

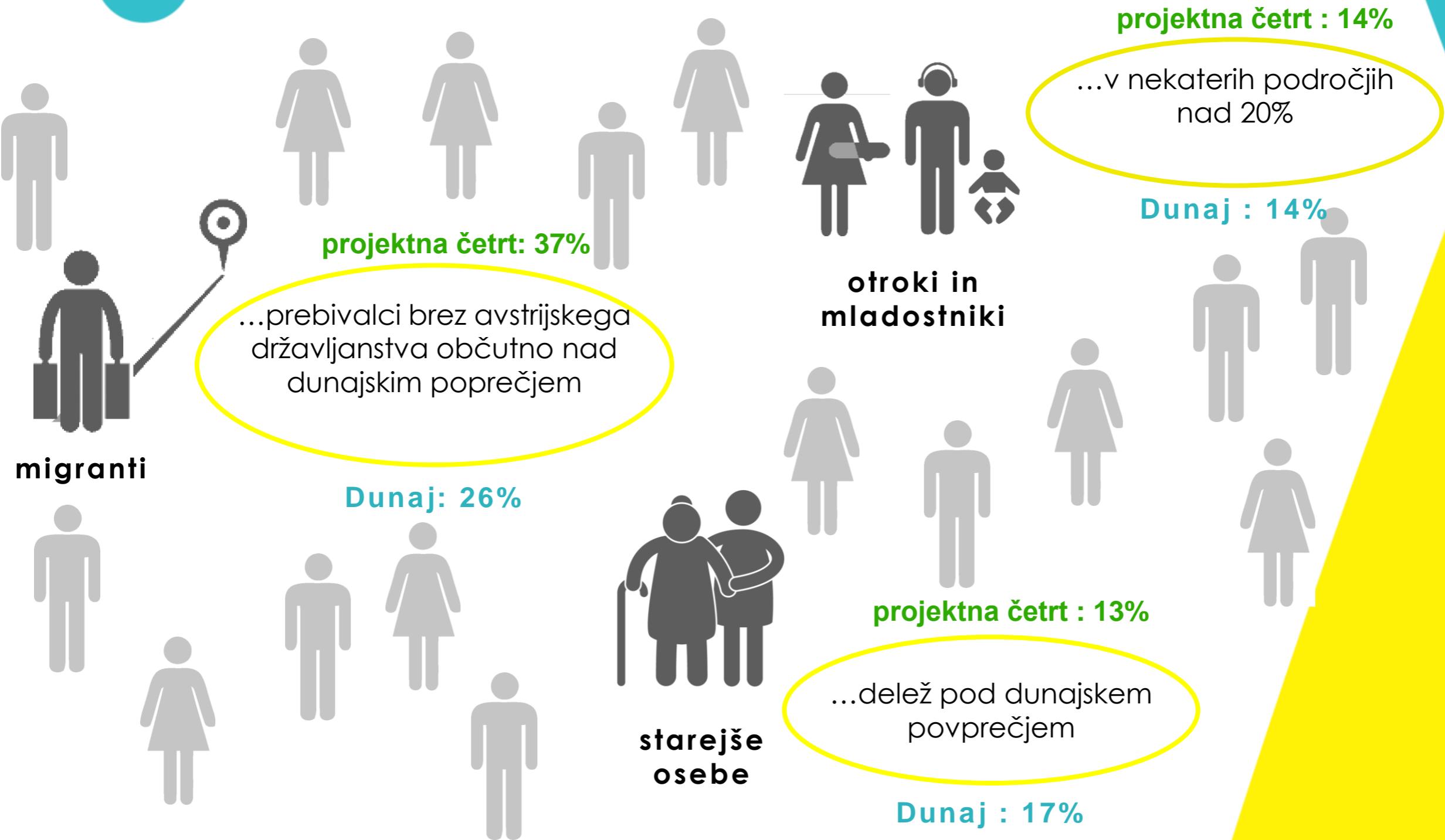
Severozahod Simmeringa – Projektno področje med drugimi velikimi projekti novogradnje

Uvod v mestno četrt projekta

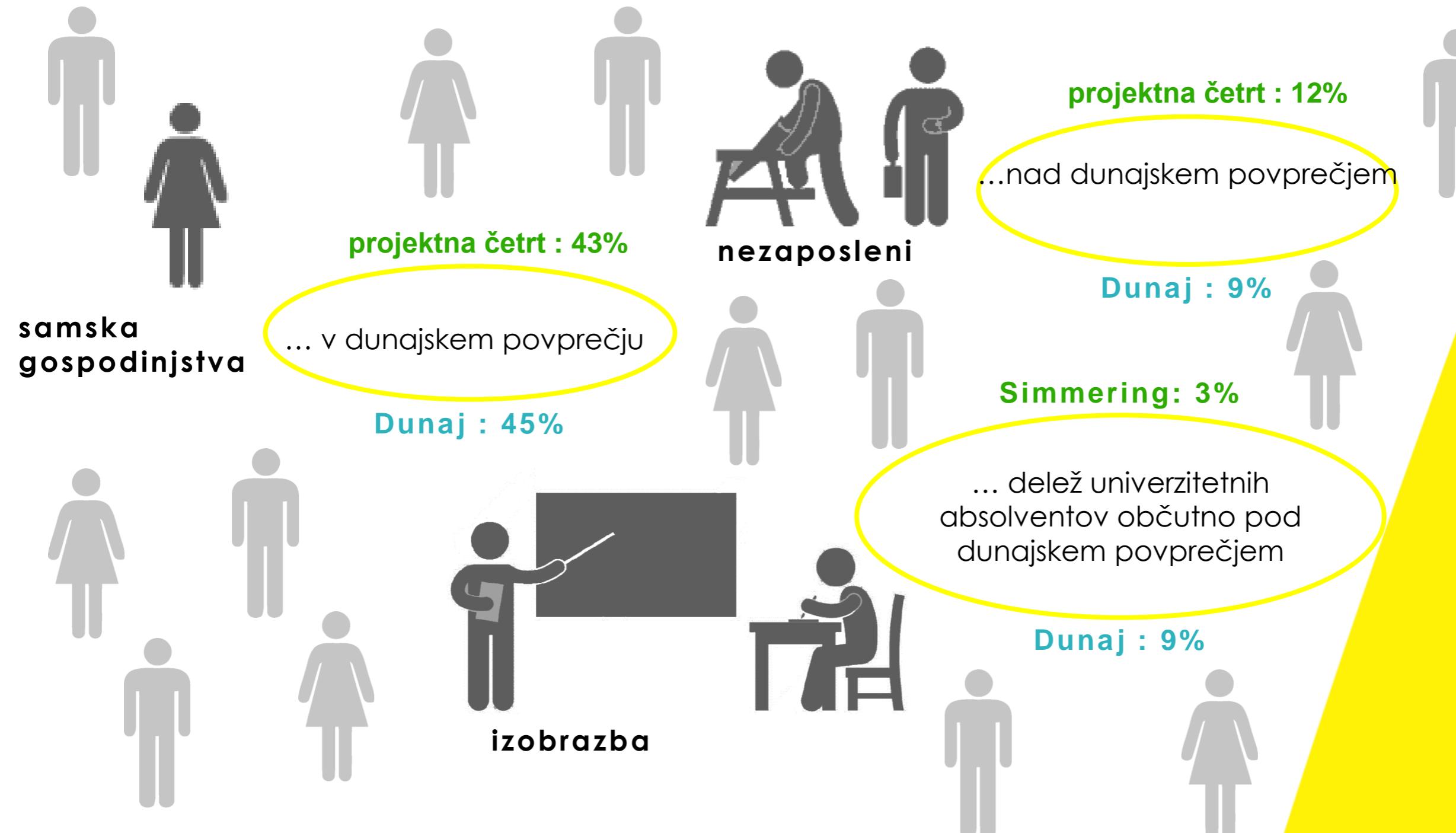
Demografske značilnosti

Uvod v mestno četrt projekta

Demografske značilnosti

SMARTER TOGETHER

in Simmering

FACTS AND FIGURES:

- Three residential neighborhoods with 1,300 inhabitants will get a smart refurbishment. This corresponds to a total floor surface of 75,000 m².
- 6.000.000 kilowatt hours (kWh) will be saved every year (in all refurbished housing complexes together). This corresponds to the energy use of about 700 housing units.
- 9.000.000 kWh provided by renewable energy sources (thermic as well as electric energy) guarantee a more sustainable and future-oriented energy supply. Considerable savings for the tenants in energy and heating costs.
- Total saving of about 550 tons of carbon dioxide (CO₂)
- 900 jobs will be secured or partly even created
- 8 departments of the city administration of the City of Vienna are included in the intensive governance learning process. Experiences and results of the project will be integrated in a sustainable way all over the city.

CREATE TOGETHER.

Focus Participation

The inhabitants of the project area have the opportunity to participate in different ways and on different levels in the development of their "smart" district.

ACTIVITIES:

- Information, counselling and participatory activities in the Smarter Together Information Mobile "SIMmobil"
- Cooperation with the community college VHS Simmering, local institutions and businesses
- Joint reflections on smart city themes (for instance with pupils of the secondary school NMS Enkplatz)
- Participation in projects on mobility or refurbishment
- Energy ("driving") license resp. training for pupils and tenants.

ADVANCE TOGETHER.

Focus Mobility

A strategy on mobility will be elaborated that will contribute to the climate goals as well as to a high quality of life in the district.

INITIATIVES:

- Sharing offers: e-bikes and e-cars in the district for tenants
- e-vans for the post and smart logistics solutions
- e-mobility on the Siemens industrial site
- information on smart use of mobility offers
- local mobility consultancy

LIVING TOGETHER.

Focus Refurbishment

Three residential housing complexes will be refurbished according to most modern criteria.

MEASURES:

- thermic-energetic measures
- use of photovoltaic and solar heat
- energy-saving lighting systems
- e-cars for housing communities
- extension of the NMS Enkplatz I + II and innovative energy concept (zero-energy-gym)

SUPPLYING TOGETHER.

Focus Energy

Climate-friendly Energy systems will be developed and used. This contributes to the UN and Smart City climate goals.

MEASURES:

- Waste heat recovery and use of solar heat (transformation of solar energy into heat) for 3.000 households
- Further development of district heating through use of local renewable energy sources
- 100.000 kWh per year produced by photovoltaic installations (transformation of solar energy into electricity)
- District heat connection to 250 flats
- Accompanying monitoring and optimization of energy systems

SIMMERING CENTRAL AREA

Geiselberg / Enkplatz

The Vienna project and urban renewal area of Smarter Together is located in the central part of the South-Eastern district of Simmering between Simmeringer Hauptstraße (an ancient main street axis) and the Eastern railway line (Geiselberg, Enkplatz).

In total, 21,000 inhabitants will benefit from "smart" project solutions within the fields refurbishment, energy, mobility and information and communication technologies.

SMARTER
TOGETHER

SIMmobil : Simmerinški Info-mobil

informacija in participacija

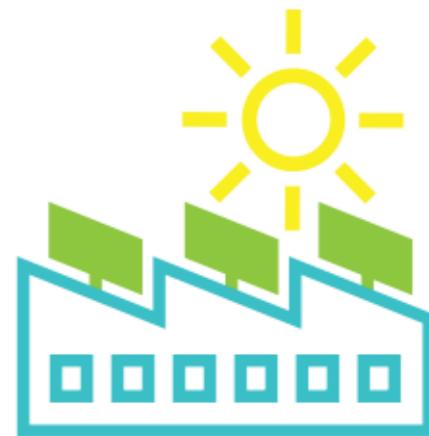
participacija

mobilnost

obnova

energija

**SMARTER
TOGETHER**

SIMmobil : informacija in participacija

Participacija

SIMmobil, delavnice, sodelovanje na področju mobilnosti in obnove stanovanjskih hiš in soseg

SMARTER
TOGETHER

celostna obnova stanovanjskih hiš in sosesk

- termični in energetski ukrepi
- naprave na fotovoltaiko in sončno energijo
- pametna LED javna razsvetjava z manjšo porabo energije
- E-avtomobili za najem v soseski
- Prizidek šol Enkplatz I in II ter telovadnica 0-energije (fotovoltaika in sončno gretje vode)

sanacija stanovanjskih hiš in soseske

Hauffgasse 37-47 (485 stanovanj, 53.000 m²), zadružna stanovanja

**SMARTER
TOGETHER**

celostna obnova stanovasnjskih hiš in sosesk

sanacija stanovanjskih blokov

Lorystraße 54-60

in

Herbortgasse 43

sanacija stanovanjske hiše

Lorystraße 54-60 (95 stan., 8.800 m²),
občinska stanovanja

sanacija stanovanjske hiše

Herbortgasse 43 (52 stan., 3.800 m²), občinska
stanovanja

SMARTER
TOGETHER

Telovadniva 0-energije za šolo na Enkplatzu

Novi sekundarni šoli NMS Enkplatz I in II

8000 m² prizidek uporabne površine vključno izgradnje nove telovadnice 0-energije kot primer dobre prakse

SMARTER
TOGETHER

Toplovodno omrežje 4.0

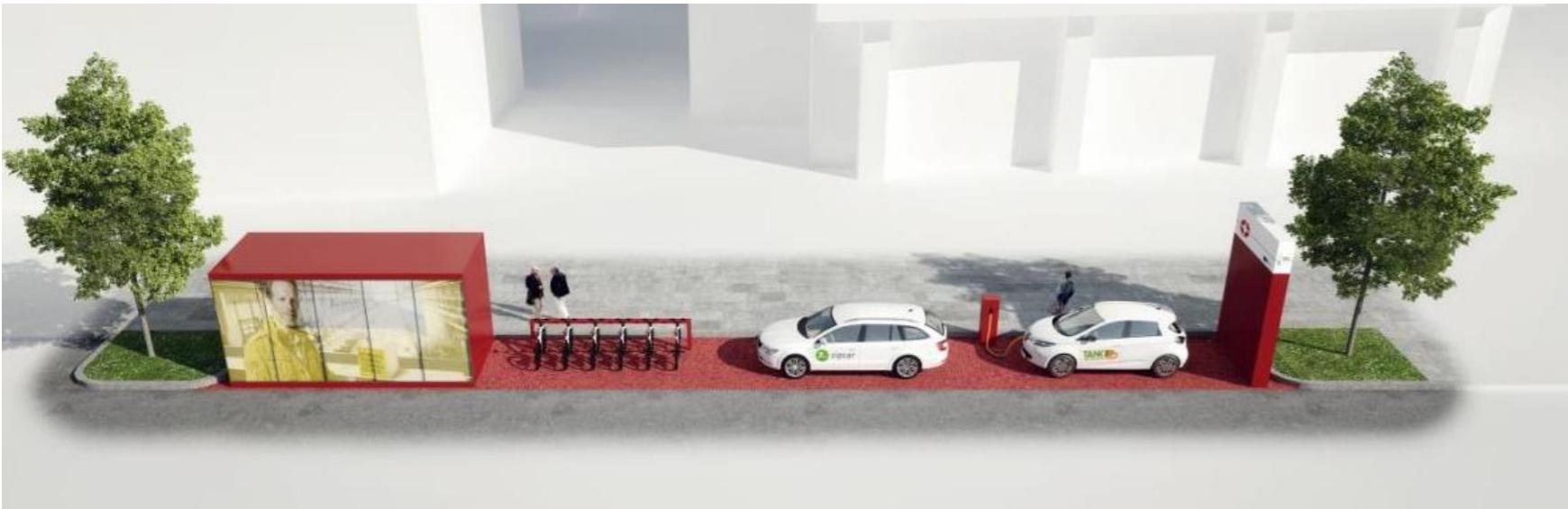
- Uporaba odpadne toplote in uporaba sončne energije (za pridobivanje toplote) za 3000 stanovanj,
- izgradnja toplovodnega omrežja za gretje z uporabo lokalnih energetskih virov,
- 100.000 kWh na leto proizvodnje energije z fotovoltaičnimi napravami (pridobivanje elektrike),
- priključek 250 stanovanj na toplovodno omrežje,
- nadzor / monitoring in optimizacija energetskih sistemov.

**Letno 6 Mio. kWh prihranja
energije in 550 ton CO₂**

**SMARTER
TOGETHER**

Mobilnost v Simmeringu

- Trajnostna mobilnost:
lokalna strategija za mobilnost, pešpoti, javne površine in
testno področje za e-mobilnost,
- Informacija in svetovanje o pametni rabi mobilnosti in
mobilnostnih točk (mobility points).

SMARTER
TOGETHER

Souporaba e-biciklov v Simmeringu

- Novi modeli souporabe (sharing):
e-bicikli in
e-avtomobili za stanovalce soseske

**SMARTER
TOGETHER**

E-Logistika v tovarni Siemens Leberstraße

- Siemens Leberstraße: e-mobilnost in e-logistika znotraj tovarne Siemens
- Informacija in komunikacija z delavci

SIEMENS

**SMARTER
TOGETHER**

E-logistika pri pošti

- Avstrijska Pošta: e-prevoz paketov
- Pametna logistika v stanovanjskih soseskah in v četrti

Post

Postboxen im Hauseingang

SMARTER
TOGETHER

Strawberry Benches / solarne WIFI klopi

Projektna znamenja v četrti: solarne klopi

**SMARTER
TOGETHER**

Omrežje zelenih poti

www.smartertogether.at

Domača stran

Smarter Together | Themen und Projekte | News | Kontakt | [Suche](#)

Wohn-Spaziergang rund um die Casinoterrasse

Über Smarter Together | Themen und Projekte | News | Kontakt | [Suche](#)

SIMmobil Themenwochen mitten im Grätzl
25. Oktober 2016

Staffelholz für Innovation
Die MA 25 – Stadterneuerung und Prüfstelle für Wohnhäuser wird für die Teilnahme mit dem Projekt „smarter together“ gewürdigert.
Goldenes Staffelholz 2016
17. Oktober 2016

Internationale Smarter Together Tagung in Wien
14. Oktober 2016

Geschäftsmodelle im Fokus - 1. Workshop
14. Oktober 2016

innovative technologies in support of intelligent cities
INSTITUT FRANÇAIS AUTRICHE
conference at the "haus der" Smart City Tagung im Haus der EU in Wien
13. Oktober 2016

Eröffnungsfest SIMmobil
13. Oktober 2016

SIMmobil-FEST
am Vorplatz der VHS Simmering /Gottschalkgasse 10
Montag 10.10. 2016
15.00 - 19.00

SIM mobil 00

**SMARTER
TOGETHER**

Bilten

**SMARTER
TOGETHER**
gemeinsam
g'scheiter

Sprac

[Über Smarter Together](#) | [Themen und Projekte](#) | [News](#) | [Kontakt](#)

News aus Simmering

Hier finden sie gesammelt die Smarter Together Newsletter.

#3, OKTOBER 2016

#2, SEPTEMBER 2016

#1, SEPTEMBER 2016

Bei Rückfragen kontaktieren Sie bitte:

Mag. Bojan Schnabl MAS

T: +43 (0) 1 4000 74855

Mobile: +43 (0) 676 8118 74855

Bojan-Ilija.Schnabl@extern.wien.gv.at

Newsletter abonnieren

Bleiben Sie auf dem Laufenden und erfahren Sie alles rund um das Projekt Smarter Together.

E-Mail-Adresse*

abonnieren

**Socialne in tehnične inovacije
za mestno četrt z visoko
življenjsko kakovostjo**

Skupaj pametnejši !

This project has received funding from the European Union's Horizon 2020 research and innovation programme under grant agreement No 691876